

Toetsingskader nWMO

Peggy Manders

4 november 2016

Symposium V&VN Research Professionals

Radboud
Biobank

Radboudumc

Biobank: definitie en rationale

- Wat is een biobank?

- Waarom een biobank starten?

Verbeteren gezondheidszorg voor toekomstige patiënten
(medische innovatie)

BROK

- Gericht op mensgebonden onderzoek zoals omschreven in WMO:
  - Proefpersonen
  - Interventies
  - Experimenteel
- Elke onderzoeker doet ook ander mensgebonden onderzoek

Niet-WMO plichtig onderzoek

- Observationeel
- Geen handelingen of gedragwijze opgelegd aan deelnemers
- Geen wettelijke basis: valt niet onder WMO, maar wel onder WBP en WGBO

Gedragscodes

- Code 'Goed Gedrag' (2004)
  - Officieel goedgekeurd door Autoriteit Persoonsgegevens
  - Geadopteerd door alle UMC's
  - Herziene versie recent goedgekeurd door NFU
- Code 'Goed Gebruik' (2011)
  - Geadopteerd door vele instellingen
  - Tot stand gekomen met zo breed mogelijke consensus (donoren, behandelaars, beheerders, onderzoekers)

Gedragscode Gezondheidsonderzoek

Gedragscode van de Nederlandse biomedische onderzoeksgemeenschap

goedgekeurd door het College Bescherming Persoonsgegevens in 2004

Hoofdlijnen Code 'Goed Gedrag'

Onderzoeker (ook als hij/zij hulpverlener is) moet zorgen voor:

- **Onderzoeksprotocol:** Wie, wat, hoe, bij wie, hoe lang, etc.
- **Beperking van de verzameling:** alleen noodzakelijke gegevens, rechtmatig verkregen
- **Toestemming:** CMO(-light), Autoriteit Persoonsgegevens, Informed Consent
- **Beveiliging en inzage** incl. wijziging en onbevoegde kennisneming

Gedragscode Gezondheidsonderzoek

Gedragscode van de Nederlandse biomedische onderzoeksgemeenschap

goedgekeurd door het College Bescherming Persoonsgegevens in 2004

Hoofdlijnen Code 'Goed Gebruik'

- Geen risico's voor donor (observationeel)
- Belangen van donoren zijn geborgd
- Alleen gebruik gecodeerd materiaal
- Onderscheid tussen *restmateriaal* en '*de novo*' biobank
  - opt-out *versus* opt-in
- Lichaamsmateriaal, maar geen
  - Foetaal weefsel
  - Embryo's / geslachtscellen
  - Materiaal van overleden personen
  - Louter commercieel gebruik

Wat toetsen?

- Relevantie en kwaliteit onderzoek
- Procedures privacybescherming
- Procedure informed consent
- Procedure nevenbevindingen
- Professionaliteit (biobank)organisatie

Stand van zaken Nederland

- Toetsing van niet-WMO plichtig onderzoek is nodig
- Gedragscodes leveren bruikbaar kader
- Dedicated commissie nWMO is handig
→ toetsing door (bestaande) decentrale commissies
- Efficiënte procesgang is nodig en mogelijk

Stand van zaken Nederland

- Landelijke harmonisatie is noodzakelijk
  - Één toetsingskader
  - Uniformiteit in commissies en criteria
  - Onderlinge erkenning van beoordeling
- Twee initiatieven, afstemming onderling
  - nietWMO-plichtig geneesmiddelenonderzoek geïnitieerd of gefinancierd door farmaceutische bedrijven
  - Eenvormige Toetsing Gezondheidsonderzoek

---

nWMO geneesmiddelen onderzoek

- Geneesmiddelen verordening – onderscheid tussen onderzoek (trial) en studie
- Ministerie VWS: tegengaan seeding trials (begunstigingsbetoon)
→ Toetsing en openbare registratie moet dat risico beperken
- Geneesmiddelenonderzoek buiten verordening maar wel binnen nWMO kader (n=50/jaar):
  - Studies met registers van patiëntengegevens
  - Patiënt tevredenheidonderzoek
  - Pilot-onderzoek naar feasibility van een onderzoeksparameter

---

nWMO geneesmiddelen onderzoek

- DCRF verantwoordelijk voor advies, Keuringsraad is loket
- Normenkader
  - Algemeen
  - Methodologie, privacy, voorlichting en publicatie
  - Financiële afspraken
- Procedure
  - Nieuwe aanvragen / amendementen → toetsingskader invullen
  - Indienen bij Keuringsraad (administratie / controle)
  - Doorsturen naar Adviescommissie nWMO

---

nWMO geneesmiddelen onderzoek

- Werkgroep
  - NVMETC
  - STZ
  - Nefarma
  - NFU
  - ACRON
- Stand van zaken: convenant door alle partijen ondertekend

Eenvormige toetsing gezondheidsonderzoek

- Initiatief van COREON, werkgroep
  - TNO
  - Lifelines
  - Parelsnoer Instituut
  - BBMRI-NL
  - NIVEL
  - NVMETC
- Opstellen toetsingskader voor gezondheidsonderzoek dat *niet* al op grond van wettelijke regeling wordt getoetst (n=9.000/jaar)

Eenvormige toetsing gezondheidsonderzoek

- Doelstelling:
  - Belangen deelnemers borgen
  - Transparantie bevorderen
  - Efficiënte procedures (digitaal)
  - Uiteenlopende ontwikkelingen rond toetsingscriteria voorkomen
  - Research waste voorkomen
- Eindplaatje
  - Convenant
  - Inhoudelijke toetsingscriteria (waar moet onderzoek aan voldoen)
  - Formele toetsingscriteria (hoe verloopt toetsing / samenstelling cie.)
  - Decentrale toetsing

Eenvormige toetsing gezondheidsonderzoek

- Planning

- Toetsingskader uitwerken voor Parelsnoer Instituut
- Overleg met UMC's en (biobank)toetsingscommissies
- Doorontwikkeling van tool 1T (subsidieaanvraag VWS)

→ *Streven naar ondertekend convenant tussen alle UMCs voor 1T van PSI onderzoek per februari 2017 plus een β -versie van de tool*

- Uitwerken ethisch-juridische toetsing overige nWMO onderzoek

---

Relevante links

- <http://nwmostudies.nl>
- www.eenvormigetoetsing.nl
- www.federa.org/over-coreon

